

BESLUT

2015-12-21

Dnr: 15/02323

SAKEN

Lilla Aktuellt, SVT Barnkanalen, 2015-09-10, inslag om Syrien; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om människor som befinner sig på flykt. En del av inslaget sändes från en presskonferens där statsministern och flera statsråd skulle presentera en plan för hur Sverige kan bli bättre på att ta emot människor som flytt.

I en sekvens berättade programledaren att *Lilla Aktuellt* hade startat en särskild chatt, där en reporter skulle svara på tittarnas frågor om flyktingsituationen. En tecknad bärbar dator syntes därefter i bild med frågan ”varför flyr människor just nu?”. Frågan besvarades av reportern samtidigt som kartor och nyhetsbilder visades. Reportern svarade följande.

Jo, för kriget i Syrien har bara blivit värre och värre, och fler och fler människor inser att freden är långt borta och att de måste fly. Kriget och bombningarna har gjort att hus och skolor har förstörts och det finns ingen mat eller skydd. De flesta som har flytt har tagit sig till grannländerna Libanon, Jordanien och Turkiet men där finns det inte längre plats för alla som flyr och det gör att många måste ta sig vidare till Europa. Nu är det fortfarande sommar och varmt, men snart kommer vintern och kylan och därför vill många försöka fly, nu, innan det blir för kallt.

Nästa fråga löd ”varför är det krig i Syrien?”. Frågan besvarades på följande sätt av reportern samtidigt som kartor, pilar och figurer visades.

Jo, för Syrien har länge varit en diktatur. Alltså, människorna där får inte vara med och bestämma. Så när folket ville ha demokrati svarade regeringen med våld, och det blev

krig. Nu är det flera olika grupper som kallas för rebeller som krigar mot diktatorn Bashar al-Assad, men också mot varandra. En annan grupp som också gett sig in i kriget är IS. De är väldigt våldsamma och krigar mot både regeringen och rebellerna. Ingen av de här grupperna är tillräckligt stark för att vinna. Och under tiden fortsätter kriget.

ANMÄLNINGARNA

Inslaget har anmälts av 19 personer som sammanfattningsvis för fram följande.

Inslagets bild av orsakerna till stridigheterna i Syrien och varför folk flyr var felaktig, manipulerad och utgjorde politisk propaganda. Flera anmälare anser att inslagets innehåll kunde vara skadligt för barn.

En av anmälarna anser att Syriens president, alltför förenklat, framställdes som en diktator som saknar folklig förankring och som omotiverat använder sig av våld mot civilbefolkningen. Den framställningen var helt felaktigt och saknade faktamässig grund. Samma anmälare hävdar att val har hållits i Syrien och att repressionen primärt har riktats mot de element som kallas för ”rebellerna”, det vill säga Al-Nusra, Al-Qaida och IS.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför följande.

Lilla Aktuellt är ett nyhetsprogram för barn med en målgrupp i åldrarna 8–12 år. Det sänds måndag till torsdag kl. 19.15 i Barnkanalen. Det är ett nyhetsprogram, men med hänsyn till målgruppens låga ålder måste programmen utformas på ett begripligt och därför ofta förenklat sätt. Avsikten med det kritiserade inslaget var att ge exempel på frågor och svar som kunde bli aktuella i den webbchatt som man inbjöd publiken till.

Bakgrunden till den beskrivning som gavs av orsakerna till kriget i Syrien hämtades från opartiska källor. SVT bifogar en artikel om Syrien från nationalencyklopedin (NE). Där beskrivs bakgrunden till kriget bland annat på följande sätt.

I mars 2011 inleddes omfattande folkliga demonstrationer mot Bashar al-Asad och hans regim. Inledningsvis gjordes vissa försök att gå demonstrationerna till mötes, bl.a. avsattes regeringen och det långvariga uppehållstillståndet hävdes. När demonstrationerna trots detta fortsatte sattes tungt beväpnade militära styrkor in, vilket bidrog till att konflikten trappades upp. Det regimkritiska motståndet organiserades militärt som Fria syriska armén. Även större delar av det internationella samfundet, inklusive länderna i arabförbundet, vände sig mot president al-Asad och krävde hans avgång. Ryska federationen och Kina blockerade dock alla initiativ att få FN att ingripa i konflikten.

Vid ingången av 2012 rådde ett tillstånd av inbördeskrig i landet, koncentrerat till vissa urbana områden som Aleppo och Hums. Under 2012–13 kom striderna att spridas och intensifieras till att omfatta stora delar av Syrien. Mot slutet av 2013 beräknades hälften av Syriens befolkning var i behov av humanitär hjälp till följd av inbördeskriget. 3,45 miljoner beräknades ha flytt landets gränser och 6,8 miljoner syrier antogs vara på flykt inom landet.

I NE:s artikel om mänskliga rättigheter i Syrien framgår bland annat följande.

Familjen al-Asads auktoritära styre utmanades våren 2011 av grupper av politiska motståndare som inspirerade av den arabiska våren påbörjade en revolt med krav på regimskifte.

Protesterna möttes med kraftigt våld från regimen, vilket förvärrade spänningarna till ett regelrätt inbördeskrig. Det redan bekymmersamma läget gällande mänskliga rättigheter i Syrien, där säkerhetstjänsten i praktiken står utanför rättssystemet och där korruptionen är utbredd, förvärrades drastiskt.

Bakgrunden till att Syrien betecknades som en diktatur framgår av de texter som citeras ovan. Redaktionen hämtade också information från Utrikespolitiska institutets landguide där följande sammanfattande information finns om Syrien.

Syrien är sedan 1963 en diktatur under ledning av Baathpartiet. Under den arabiska våren 2011 gjorde demokratiförespråkare revolt, och sedan dess pågår ett blodigt inbördeskrig mellan regeringens styrkor och en rad rebellgrupper som alla har samma mål: att störta president Bashir al-Assad's regim. Rebelsidan domineras av sunnimuslimer medan president al-Assad tillhör en shiamuslimsk minoritet, alawiterna.

SVT kan ha förståelse för att personer med djupare insikter om, och kanske egna erfarenheter av, förhållandena i Syrien anser att den beskrivning som gavs i det aktuella inslaget var väl förenklad och inte visade alla nyanser i den mycket komplicerade situationen. Mot bakgrund av programsammanhanget och de källhänvisningar som redovisats i yttrandet anser SVT dock inte att inslaget gav en felaktig bild av situationen.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis bland annat att kontroversiella ämnen eller händelser inte får behandlas ensidigt, det vill säga så att endast en parts version eller synpunkter klart dominerar ett program eller inslag.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att *Lilla Aktuellt* är ett nyhetsprogram som vänder sig till barn, och att syftet med inslaget var att på ett pedagogiskt vis rapportera om en aktuell och komplicerad konflikt. Nämnden, som beaktar att den aktuella programformen kan motivera en viss förenkling i redovisningen av komplicerade förhållanden, kan inte finna att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Elisabet Bäck, Leif Hedman, Jan Holmberg, Nedjma Chaouche, Ulrika Hansson och Clas Barkman efter föredragning av Sofia Karlsson.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Sofia Karlsson